

PROF. RYSZARD SZARFENBERG
JAK SOCJAŁ WYGRAŁ Z POLITYKAMI

HOŁOWNIA,
CZYLI HARAKIRI

DR JACEK DĘBIEC
SNUSY, SASZETKI, UŻYWKI
W POLITYCE

OBŁAWA AUGUSTOWSKA
– NIEDOKOŃCZONA
TRAGEDIA

MITOMAN i INKWIZYTOR

Sławomir Cenckiewicz, szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego

Dzień Dawcy szpiku w Twoim miejscu pracy

Twoje miejsce pracy może stać się początkiem
czyjejś szczęśliwej historii – zorganizuj Dzień
Dawcy szpiku w swojej firmie!

Z Fundacją DKMS to proste!

- Profesjonalne wsparcie organizacyjne
- Rejestracja pracowników w biurze –
szybko i sprawnie
- Możliwość rejestracji online –
w kilka minut, z dowolnego miejsca

Zeskanuj QR kod
i dowiedz się więcej

Wspólnie możemy podarować komuś szansę na dalsze życie!

Jerzy Domański MÓJ PRZEGLĄD

Schadzka kombinatorów

Koalicja. Słowo, które sieje popłoch nawet wśród najbardziej przebiegłych polityków. Zawodową chorobą koalicjantów jest bezsenność. Bo nie znają dnia ani godziny, kiedy partner polityczny wykręci im jakiś paskudny numer. Koalicja to takie porozumienie polityków, które od pierwszego dnia prowadzi do rozwodu. A skoro taki ma być finał, to trzeba cały czas zbierać haki, które mogą się przydać na wypadek konfliktu wewnątrz koalicji.

W wielu krajach Unii Europejskiej od dawna nie da się zmontować rządu bez porozumienia kilku partii. Tamtejsze elity miały więc czas na wypracowanie reguł, których wszyscy muszą przestrzegać, żeby przeżyć. W Polsce też mieliśmy już takie porozumienia. Z rozmaitymi rezultatami, mimo że dotyczyły tylko dwóch partii. Od półtora roku mamy koalicję czterech partii, a jakby pogrzebać, to jest ich tam więcej. Co w oczywisty sposób musi komplikować sterowanie takim organizmem. Zmniejsza się skuteczność rządu, a zwiększają spory. Często ambicjonalne o drobiazgi.

Koalicja 15 Października to zbiór partii mających nawet w niektórych kluczowych sprawach odrębne programy. Co więc je łączy? Bardzo krytyczny stosunek do partii Kaczyńskiego i Ziobry. To silna więź, na której przy dobrej woli i założeniu, że niezbędne są kompromisy, można sporo zbudować. Mają przecież wystarczająco

dużo kompetentnych ludzi, by w szybkim tempie i konsekwentnie rozwiązywać te problemy, które najbardziej dotyczą ich wyborców.

By ta koalicja, sklejona decyzją wyborców, mogła maszerować w uzgodnionym kierunku, musi mieć mądrych liderów. I w podstawowych sprawach powinno panować w niej zaufanie. Bo to jeden z fundamentów naszych relacji z ludźmi. W polityce też, choć tam jest to pojęcie bardziej rozciągnięte.

Jednak nie aż tak, by koalicjanci przeszli do porządku dziennego nad nocną schadzką marszałka Hołowni z prezesem Kaczyńskim w prywatnym mieszkaniu Bielana. Tego nie da się obronić. O wiarygodności Hołowni możemy już mówić w czasie przeszłym. Wielkie ambicje i spore umiejętności retoryczne nie składają się jeszcze na figurę męża stanu, za którego Hołownia bardzo chce uchodzić. Nie jest też prawdą, że marszałek Sejmu musi przełamywać bariery i rozmawiać z każdym. Przecież w parlamencie jest coraz więcej osób z zarzutami kryminalnymi. I co? Warto do nich jeździć na kolacyjki i pogaduchy? Bielana ma takie zarzuty, a razem z Kamińskim stanowią obrzydliwy duet zawodowych kombinatorów, którzy nie mogą żyć, jak nie knują. Może właśnie ta umiejętność zafascynowała marszałka, który też kombinuje. We własnym interesie.

BAKOWSKI

W NUMERZE

KRAJ

- 8** **Hołownia, czyli harakiri**
Polska 2050 – partia niepotrzebna
- 10** **Mitoman bezpieczeństwa narodowego**
Czy Cenckiewicz rozpęta wojnę z rządem?
- 14** **Jak socjał wygrał z politykami**
– rozmowa
z prof. Ryszardem Szarfenbergiem
- 18** **Moloch do likwidacji**
Idzie nowe w Wodach Polskich
- 22** **Kraj drogowych zabójców**
Wszystkie winy polskich kierowców
- 25** **Ludzie przychodzili
po kryminały i „ceramy”**
Księgarnia w Kluczach

PSYCHOLOGIA

- 28** **Snusy, szaszetki i używki w polityce**
– rozmowa z dr. Jackiem Dębem

HISTORIA

- 32** **Tragedia niedokończona**
Prawda o obławie augustowskiej
- 35** **Dziesiąta rocznica śmierci
kpt. Antoniego Jabłońskiego**
– zdobywcy Berlina

SPORT

- 36** **Polska nie chce fiołków**
Trenerski polskocentryzm Kuleszy

ZAGRANICA

- 38** **Supermax zamiast reformy więziennictwa**
Francja chce znów zsyłać przestępców
- 40** **Naturalna broń Iranu?**
Strategiczna cieśnina Ormuz

OBSERWACJE

- 44** **Jasnowidz i piętnastu sprawiedliwych**
Raz uniewinnienie, raz dożywocie
- 48** **Więcej niż trunek**
Południe Europy smakuje anyżkiem
- 56** **1955 – dwa tygodnie radości**
V Światowy Festiwal Młodzieży i Studentów

KULTURA

- 52** **Seksmisja, czyli Kingsajz ma znaczenie**
Kultowe filmy Machulskiego
- 58** **Culturalia**
- 66** **„Rytuały ukryte” Ewy Stawiarskiej**

ZWIERZĘTA

- 59** **Król podziemia**
Sekrety borsuczej nory

FELIETONY I KOMENTARZE

- 3** **Jerzy Domański**
Schadzka kombinatorów
- 13** **Jan Widacki**
Ruch Obrony Granic Rozsądku
– pilnie potrzebny
- 21** **Andrzej Szahaj**
Ponad podziałami
- 43** **Roman Kurkiewicz**
Co by tu jeszcze obronić, panowie?
- 47** **Tomasz Jastrun**
Neandertalczycy na granicy
- 51** **Wojciech Kuczek**
Skale obrzydliwości

SEKSMISJA, CZYLI KINGSAJZ MA ZNACZENIE

Kultowe filmy Machulskiego

56

OBSERWACJE

1955 – DWA TYGODNIE
RADOŚCI

V Światowy Festiwal
Młodzieży i Studentów

59

ZWIERZĘTA

KRÓL PODZIEMIA

Sekrety borsuczej nory

Projekt okładki: Iza Mierzejewska

FOT. PAP/TOMASZ GZELL

f 11 lipca Dzień Pamięci o Polakach — Ofiarach Ludobójstwa na Wołyniu

Fatalne rządy tzw. sanacji z lat 30. XX w., niesprawiedliwe i zwyczajnie upokarzające mniejszości narodowe na obszarze II RP, nie mogą stanowić usprawiedliwienia dla ludobójczych czystek dokonanych m.in. na Polakach przez ukraińskich szowinistów. Ukraina musi stanąć w prawdzie, uczciwie podejść do ekshumacji polskich obywateli, których szczątki spoczywają w lasach czy bezimiennych dołach. Dziwię się instytucjom Unii Europejskiej, które milczą na ten temat. Potem mamy wielkie zdziwienie, że Rosja gra tragedią, próbując jeszcze bardziej skonfliktować Polaków i Ukraińców, i tak poróżnionych w kwestii historii.

Damian Paweł Strączyk

To jak to jest? Na Ukrainie 100 pomników Bandery w 100 miejscowościach, setki ulic, uczelni, parków i szkół noszą imię Bandery lub Szuchewycza. W Odessie w biały dzień w ciągu kilku godzin młodzież ukraińska spaliła 48 Rosjan, w tym kobietę w siódmym miesiącu ciąży... Czy to była młodzież patriotyczna, czy faszystowska? Przez osiem lat w zbuntowanych separatystycznych regionach Doniecka i Ługańska (zanim wkroczyła tam armia rosyjska, by bronić swoich rodaków) ktoś zabił 14 tys. Rosjan. Kto ich zabił? Czy wojsko wysłane przeciw separatystom przez Poroszenkę i Żelenskigo było patriotyczne, czy faszystowskie? O co się toczy ta III wojna światowa między dwoma słowiańskimi narodami, dlaczego czynnie uczestniczą w niej 32 państwa NATO?

Bogdan Jachacz

f Austriackie ugory niepamięci

Zazwyczaj okazuje się, że dziadziś jednego lub drugiego był tylko szefem kuchni polowej. A że w Leibstandarte SS Adolf Hitler? No cóż, taki dostał przydział, wiadomo, wojsko. To, że otrzymał od Führera Krzyż Żelazny z liśćmi dębowymi i diamentami, to tylko dlatego, że tak smacznie gotował. A wcale nie za pacyfikację 20 polskich wiosek ani za rozstrzelanie oddziału Amerykanów, którzy się poddali w Ardenach.

Marek Utkin

f Bliski Wschód — te problemy do nas przyjdą

Pan ambasador Piłmiński przedstawił w wywiadzie wiele spraw, które miały miejsce na Bliskim Wschodzie, a ingerencja krajów zachodnich nie podlega żadnej dyskusji. Obecnie na Bliskim Wschodzie tylko Iran pozostał na innej płaszczyźnie politycznej i gospodarczej. Jest członkiem BRICS+, a to dla Zachodu mało akceptowalne. Izrael rozpoczął wojnę z Iranem za zgodą USA, co do tego nie może być żadnych wątpliwości. Chodziło nie o program nuklearny, tylko o uderzenie w Chiny, które kupują irańską ropę. Izrael tym razem wpadł w solidną pułapkę, chociaż początek był korzystny. Irański ostrzał raketowy doprowadził Izrael na skraj upadku. Straty są ogromne, dlatego, aby ocalić Izrael, Trump zaproponował rozejm. W ten sposób uratował premierowi Izraela cztery litery. Bombardowania ośrodków w Iranie niczego wielkiego nie dały, a teraz Iran jeszcze wyżej podniósł poprzeczkę. Chiny, Rosja stoją za Iranem, co jest zrozumiałe. Ale czy dalsza eskalacja nastąpi? To raczej mało prawdopodobne.

Andrzej Kościński

ZDJĘCIE TYGODNIA

Historyczna chwila dla polskiego tenisa – Iga Świątek w finale Wimbledonu. Do tej pory Polka triumfowała cztery razy we French Open i raz w US Open.

W raporcie NIK została opisana **afra spółki windykacyjnej GetBack**, która wybuchła w 2018 r. i doprowadziła ponad 9 tys. klientów, którzy wykupili obligacje tej spółki, do **straty 3,14 mld zł**. Za jedną z największych afier finansowych III RP odpowiedzialność ponoszą Komisja Nadzoru Finansowego, służby specjalne, prokuratura i sąd. Zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa obejmują **ponad 20 urzędników państwowych, w tym Morawieckiego i Świączkowskiego**.

Oleksandr Alfiorow, historyk, dziennikarz, major rezerwy, został powołany na nowego **szeфа Ukraińskiego IPN**. Był oficerem 3. brygady szturmowej wywodzącej się z Pułku „Azow”, relatywizował rolę ukraińskiej Waffen SS-Galizen pracującej dla III Rzeszy. Dowódcę UPA Romana Szuchewycza uważa za jednego z najważniejszych bohaterów Ukrainy. W wywiadzie dla „Ukraińskiej Prawdy” sugerował, że historycznie Ukraina mogłaby obejmować m.in. Podlasie i Chełmszczyznę.

Pieniądze państwowe, czyli niczyje – tak działa nowojorski oddział Instytutu Pileckiego. Tydzień przed utratą władzy przez PiS zawarto umowę najmu na ponad 3 tys. m kw. w prestiżowym miejscu w Nowym Jorku. W ciągu półtora roku miała być otwarta wystawa o rotmistrzu, ale nie wywiązano się z tego, mimo klauzuli o karach za nieuruchomienie

placówki w terminie i podwyżce czynszu, który i tak jest znaczny: ponad 1,66 mln dol. rocznie z podwyżką o 2,5% co roku przez 15 lat („Rzeczpospolita”).

Przewodniczącą Rady Programowej TVP została Barbara Bilińska, w przeszłości m.in. wicedyrektorka TVP 2, dyrektorka biura handlu TVP, szefowa kanałów Discovery Networks na Europie Środkową. Jej **zastępcami zostali Wanda Nadobnik**, wieloletnia szefowa publicystyki międzynarodowej w TVP, współautorka programu „7 Dni – świat”, oraz nasz redakcyjny kolega **Robert Walenciak**.

Śluchalność Programu I Polskiego Radia w badaniu Radio Track w okresie luty-kwiecień była najniższa w historii badania i wyniosła 3,7% (spadek z 4,4%). Tok FM spadło w tym czasie z 3,2% do 2,3%. Najwięcej słuchaczy ma RMF FM – 30,2%.

Kupiony w 2017 r. dla CBA **system Pegasus** został w latach 2017-2022 **użyty wobec 578 osób**. Pod koniec 2021 r. izraelski producent programu odebrał Polsce licencję na jego używanie.

Prawie **499 tys. osób** siedziało w 2023 r. w więzieniach na terenie Unii Europejskiej. Na 100 tys. mieszkańców UE przypada 111 więźniów. Na czele jest Polska z 203 więźniami na 100 tys. mieszkańców. W Finlandii jest ich 53, w Holandii 66, a w Słowenii 68 (Eurostat).

W nr. 28/1331 „Przeglądu” w Przeglądzie Tygodniowym na s. 6 zapis dotyczący gen. Michała Strzeleckiego powinien mieć następujące brzmienie: Gen. bryg. Michał Strzelecki został decyzją ministra Kosiniaka-Kamysza nowym dowódcą Wojsk Specjalnych.

W informacji o kontroli na granicach z Niemcami i Litwą ostatnie zdanie powinno brzmieć: I to wszystko, gdy liczba nielegalnie przebywających w Unii migrantów spadła w 2024 r. o 38%.

PRZEBŁYSKI

Duda Wieszatiel

Taki był milutki. Gładko uczesany prymusik gładko wygłaszający frazesy. Mimo to Kaczyński przez cztery lata nie miał z Dudą kontaktu. Żli ludzie plotkują, że to z powodu bratanicy, ale kto by im wierzył? Na koniec urzędowania mógłby Duda choć trochę naprawić to, co zepsuł. Wiele osobiście, a jeszcze więcej, tolerując działania i podpisując ustawy przygotowane przez Ziobrę i jego pomagierów. Zamiast naprawy lub choćby skruchy Duda wybrał atak. Na kogo? Na sponiewieranych przez siebie sędziów. Mówi o nich językiem, którego używa jego otoczenie: spóta, koryto, zdrada. Sędziom grozi, że jak się nie opamiętają, to zostaną wyrzuceni bez prawa do stanu spoczynku. A może ich spotkać coś jeszcze gorszego, bo „dawno nikogo nie powieszono za zdradę”. Czyżby Duda znalazł sobie zajęcie po prezydenturze? Szykujcie mu katowskie wdzianko.

Prezydent podważalny

Do tych, którzy opisują Karola Nawrockiego jako „prezydenta domniemanego”, dołączył prof. Marcin Matczak z określeniem „prezydent podważalny”. Dlaczego tak? Bo może się zdarzyć, że umocowanie Nawrockiego do sprawowania urzędu zostanie podważone. Na przykład gdy Trybunał Konstytucyjny zacznie działać w nowym składzie i uzna, że Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie jest sądem, gdyż została powołana na podstawie wadliwych przepisów. Co będzie wówczas z jej decyzją w sprawie wyboru Nawrockiego? I co z późniejszymi decyzjami eksboksera prezydenta?

Magnat Sakiewicz

Skoro Telewizja Republika umacnia się na rynku, warto wiedzieć, kto jest jej właścicielem. W akcjonariacie spółki trzykrotnie widzimy Tomasza Sakiewicza. Po raz pierwszy w Stowie Niezależnym, które ma w Republice 23,2% akcji. Wspólnikiem tej spółki jest oprócz Sakiewicza spółka Srebrna (PiS). Po raz drugi Sakiewicz jest wspólnikiem w Niezależnym Wydawnictwie Polskim, które ma w Republice 20,8% udziałów, a jest wydawcą „Gazety Polskiej”. A trzeci raz jako osoba fizyczna Sakiewicz w Telewizji Republika ma 16,1% udziałów. Pozostali akcjonariusze Republiki to przy nim drobni. Pod boki Kaczyńskiego Sakiewicz wyrósł więc na magnata medialnego. Teraz chętnie by zastąpił prezesa.

PYTANIE TYGODNIA | Czy Polacy potrafią śmiać się z siebie?

DR MAŁGORZATA OSOWIECKA-SZCZYGIEL,

psycholożka z Wydziału Psychologii w Sopocie USWPS

Coraz częściej tak – zwłaszcza młodzi ludzie często dystansują się od naszego typowego narzekania i szukają narodowych przywar, śmieją się z charakterystycznego sposobu życia czy tworzą komiczne memy o życiu w Polsce. Śmiejemy się z tego, co nam nie pasuje, jest dla nas dziwne czy niechciane (np. ceny w sklepach), ale też z tego, co sami robimy (np. parawany na plaży). Warto pamiętać, że humor jest jednym z najzdrowszych mechanizmów obronnych i jak nic innego uczy dystansu, potrafi łączyć i bywa początkiem rozmowy, wyzwala pozytywne emocje i sprzyja uwolnieniu tych negatywnych. Polacy – jak każdy inny naród – potrzebują więc uśmiechu, a nieraz nawet wyszydzenia czegoś czy totalnego obśmiania rzeczywistości.

KRZYSZTOF DAUKSZEWICZ,

satyryk, publicysta

Proszę mnie pytać o wszystko, tylko nie o to, czy mamy poczucie humoru na własny temat. Nas bawi wyłącznie robienie karykatury z Polski.

MIROSLAW PAWŁOWSKI,

dyrektor Biblioteki Publicznej im. Juliana Ursyna Niemcewicza w Dzielnicy Ursynów m.st. Warszawy

Podobno najlepsze poczucie humoru na własny temat mają Szkoci i Czesi, ale nie wiem, czy to prawda. Ja lubię poczucie humoru Woody'ego Allena. Jego humor jest błyskotliwy, pełen ironii i jednowierszowych puent o człowieku. A czy my, Polacy, potrafimy śmiać się z siebie? Oglądając wypełnione amfiteatry i sale koncertowe na kabaretach, mogę powiedzieć, że kochamy dowcipy o sobie, lecz czasami mam wrażenie, że odbieramy je raczej ogólnie, czyli dowcip nie mówi o mnie, tylko o sąsiadach – i dlatego

mnie śmiesz. Autoironia to już wyższy stopień poczucia humoru, bo wymaga dystansu, którego niestety nieraz nam brakuje. Żarty stają się mniej subtelne i to niestety problem, bo rubasność nie jest czasami najwyższych lotów. Nie narzekajmy jednak – niech każdego śmiesz to, co śmiesz, bo śmiech to zdrowie.

PROF. JACEK WÓDZ,

socjolog

Powiedziałbym, że raczej nie. Istnieje jednak pewien typ humoru, który nas bawi. Śmiejemy się z przywar osób powszechnie znanych. Jesteśmy narodem z kompleksami, więc bardzo nie lubimy, jak ktoś się wyróżnia, np. jest w czymś lepszy. A jeśli ktoś zajmuje bardzo eksponowaną pozycję, cieszymy się, kiedy możemy się pośmiać z jego potknięć i wpadek. Natomiast nie lubimy śmiać się z własnych wad.

Rozmawiał Kornel Wawrzyniak